

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ»

1. Мета

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ» (далі – проект акта) розроблено з метою підвищення якості та безперервності надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ, зниження рівня захворюваності ВІЛ-інфекцією, зменшення витрат на охорону здоров'я у зв'язку з інвалідизацією та смертністю внаслідок ВІЛ-інфекції.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта розроблено відповідно до абзацу сьомого пункту 20 частини першої статті 8 Закону України «Про систему громадського здоров'я», пункту 7 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програми «Громадське здоров'я та заходи боротьби з епідеміями», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 року № 1121.

Актуальність та доцільність розробки проекту акта обумовлена необхідністю перегляду підходів до надання послуг з профілактики ВІЛ серед деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ, зокрема чоловіків, які мають сексуальні стосунки з чоловіками (далі – ЧСЧ), людей, які надають сексуальні послуги (далі – СП), людей, які вживають наркотики ін'єкційно (далі ЛВНІ) (далі – деякі ключові групи), у тому числі тих, які тримаються в установах виконання покарань та попереднього ув'язнення, з урахуванням сучасних практик надання профілактичних послуг у сфері протидії ВІЛ, актуальних потреб отримувачів таких послуг та розширення переліку необхідних їм послуг.

На даний час парентеральний шлях передачі ВІЛ-інфекції шляхом ін'єкційного вживання наркотиків є домінуючим в Україні, проте рівень поширюваності ВІЛ-інфекції серед ЧСЧ та СП, незважаючи на поступове зниження поширеності ВІЛ-інфекції у ключових групах щодо інфікування ВІЛ, також мають загрозливі масштаби.

Останні інтегровані біоповедінкові дослідження 2021–2022 років (https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/HIV_in_UA_54_2023.pdf), підтверджують високий рівень поширеності ВІЛ-інфекції, що досі перевищують показники серед загального населення, зокрема:

серед ЛВНІ поширеність ВІЛ-інфекції складає 20,9 %;

серед ЧСЧ – 3,9 %.

серед СП – 3,1%.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» щодо застосування сучасних підходів до профілактики, тестування і лікування ВІЛ-інфекції

відповідно до керівних документів Всесвітньої організації охорони здоров'я», передбачено виключення поняття групи підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ з положень Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», а також доповнення останнього поняттями ключових груп щодо інфікування ВІЛ, самотестування, самотестування із супроводом, що зумовлює необхідність приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я у відповідність до вказаного Закону.

Зважаючи на сучасні підходи до надання послуг в сфері громадського здоров'я, а також ключові рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я, що засновані на доказовості, існує необхідність встановлення вимог щодо організації та забезпечення надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачено затвердження Порядку надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства охорони здоров'я України від 12 липня 2019 року № 1606 «Про затвердження Порядку надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019 року за № 855/33826.

Проєктом акта передбачено визначення єдиного науково обґрунтованого галузевого стандарту надання окремих послуг у сфері громадського здоров'я, змісту і завдань, встановлення вимог щодо організації та забезпечення надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ – чоловіків, які мають сексуальні стосунки з чоловіками, людей, які надають сексуальні послуги, людей, які вживають наркотики ін'єкційно.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Конституція України;

Закони України «Основи законодавства України про охорону здоров'я України», «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», «Про систему громадського здоров'я»;

постанова Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 року № 1121 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програми «Громадське здоров'я та заходи боротьби з епідеміями»;

Державна стратегія у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусним гепатитам на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 року № 1415-р.;

інші нормативно-правові акти.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття та реалізація проєкту акта не потребує додаткових фінансових та інших витрат з державного та місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

За результатами проведення публічних консультацій пропозицій та зауважень до проєкту акта від заінтересованих сторін не надходило.

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження із представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженим із захисту державної мови.

Проєкт акта потребує погодження з Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством юстиції України, Державною регуляторною службою України, Спільними представницькими органами сторони роботодавців і репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт акта потребує здійснення державної реєстрації Міністерством юстиції України.

7. Оцінка відповідності

Проєкт наказу не містить положень, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У проєкті акта відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; що впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Проєкт акта не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку, тому не потребує проведення цифрової експертизи Міністерством цифрової трансформації України.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація проєкту акта не матиме вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; екологію та навколишнє середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація проєкту акта позитивно вплине на громадське здоров'я і покращення стану здоров'я населення.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до чинного законодавства України, що дозволить визначити єдиний науково-обґрунтований галузевий стандарт надання окремих послуг з профілактики ВІЛ серед представників деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ – чоловіків, які мають сексуальні стосунки з чоловіками, людей, які надають сексуальні послуги, людей, які вживають наркотики ін'єкційно.
Заклади охорони здоров'я, незалежно від організаційно – правової форми та фізичні особи-підприємці, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики	Позитивний	Прийняття проєкту акта дозволить забезпечити сталість надання відповідних послуг в усіх регіонах України, матиме позитивний вплив на прихильність осіб, які живуть з ВІЛ до лікування, зменшить ризик втрати з-під медичного нагляду вказаних осіб та підвищить ефективність лікування ВІЛ-інфекції
Деякі ключові групи щодо інфікування ВІЛ	Позитивний	Прийняття проєкту акта дозволить підвищити для деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ доступність та якість послуг з профілактики ВІЛ, покращення якості життя, запобігання проявам стигми та дискримінації отримувачів послуг

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

« ____ » _____ 2023 р.